

ANALİZ

2024
ABD SEÇİMLERİ VE
TÜRKİYE'YE OLASI
ETKİLERİ
KASIM 2024

Milli İstihbarat Akademisi

2024 ABD SEÇİMLERİ VE TÜRKİYE'YE OLASI ETKİLERİ

ANALİZ / KASIM 2024

Telif

Millî İstihbarat Akademisi © 2024

Ankara - TÜRKİYE

Yayın Tarihi: Kasım 2024

Bu çalışmaya ait içeriğin telif hakları Millî İstihbarat Akademisine ait olup 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz.

Millî İstihbarat Akademisi

E-Posta : bilgi@mia.edu.tr

“Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5’inci maddesinin 2’nci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.”

2024 ABD SEÇİMLERİ VE TÜRKİYE'YE OLASI ETKİLERİ

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	5
GİRİŞ	9
BÖLÜM 1	
ABD Seçim Sistemi.....	12
BÖLÜM 2	
2024 Seçimlerinin Önemi ve Belirleyici Faktörler	16
BÖLÜM 3	
Trump'ın Seçim Kampanyasının Ana Hatları.....	20
BÖLÜM 4	
Trump ve Ekibinin Dış Politika Vizyonu	24
BÖLÜM 5	
ABD Seçimlerinin Türkiye'ye Olası Etkileri.....	34
SONUÇ	40
KAYNAKÇA VE NOTLAR	44

İNOGRAFIK

İnfoğrafik 1: Trump'ın Dış Politika Eğilimleri	26
---	----

2024 ABD BAŞKANLIK SEÇİMLERİNDE Donald J. Trump'ın zaferi, ABD'nin iç ve dış politikası açısından yeni bir dönemi işaret etmektedir. Seçim sürecinde Trump, *America First* "Önce Amerika" anlayışını merkeze alan söylemiyle dikkat çekmiş özellikle NATO'nun yük paylaşımı, Ukrayna savaşının sona erdirilmesi ve Çin'e yönelik ekonomik politikalar gibi kritik dış politika başlıklarında önceki dönemine benzer bir yaklaşım sergilemiştir. Ancak bu yaklaşım, değişen küresel koşullar nedeniyle farklı dinamiklerle şekillenmeye açıktır. Trump yönetiminin, lider odaklı karar alma süreçleri ve pragmatik bir stratejiye ağırlık verme eğilimi, ABD'nin uluslararası ilişkilerde daha hesapçı ve müzakereye dayalı bir tavır takınabileceğini göstermektedir.

Bu çerçevede, müesses nizam dışından isimlerin de görev alması beklenen yeni yönetimin hem geleneksel müttefikleri hem de stratejik rakipleriyle ilişkilerinde belirsizlikler kadar fırsatlar da barındırdığı değerlendirilmektedir. Bu yeni dönemde, Türkiye dâhil olmak üzere birçok ülkenin ABD ile ilişkilerini gözden geçirme ve yeniden yapılandırma sürecine girmesi olasıdır. Özellikle Türkiye'nin, ABD'nin bölgesel politikalarıyla örtüşen çıkarları üzerinden bir iş birliği zemini oluşturma çabası önem kazanabilir.

Trump Yönetimi ve Yeni Dış Politika Yaklaşımı

- **Önce Amerika ve Pragmatizm:** Trump'ın "Önce Amerika" anlayışı; dış politikada pragmatik, lider odaklı ve müzakereye dayalı bir yaklaşımı işaret etmektedir. Bu tutum, Joe Biden hükûmeti ve Demokrat Parti tarafından izlenen "değer merkezli" dış politika yaklaşımından önemli bir kopuşu göstermektedir. NATO'nun yük paylaşımı konusunda müttefiklerden daha fazla katkı talep edilmesi, Ukrayna savaşının sona erdirilmesi için pazarlık yapılması ve Çin ile ekonomik rekabetin yeniden şekillendirilmesi; bu yaklaşımın temel unsurlarıdır. Trump'ın kişisel liderliğe dayalı politika tarzı, kurumsal işleyiştten ziyade başkanlık vizyonuna ağırlık vermektedir.

-
- **Stratejik Belirsizlik ve Caydırıcılık:** ABD'nin rakiplerini caydırma kapasitesini artırmayı hedefleyen Trump, öngörülemezlik stratejisini bir araç olarak kullanmaktadır. NATO'nun caydırıcılık kapasitesine yapılan vurgu ve Avrupa ülkelerinin savunma harcamalarını artırma talepleri, ABD'nin hem müttefiklerini hem de rakiplerini yeniden konumlandırma çabalarını yansıtmaktadır.
  - **İran ve Orta Doğu Politikası:** İran'ın Nükleer Programı'nın sınırlandırılması ve İbrahim Anlaşmaları'nın yeniden canlandırılması, Trump yönetiminin Orta Doğu politikalarının merkezinde yer almaktadır. Ancak bu politikaların bölgesel çatışmaları tetikleme ihtimali ve İran'ın olası direnci, önemli riskler barındırmaktadır. İsrail'in bölgedeki etkinliğinin artırılması ve Suudi Arabistan ile normalleşme süreçlerinin hızlandırılması da dikkat çeken hedefler arasındadır.
  - **Çin ve Ekonomik Rekabet:** Çin ile ticaret rekabetlerinin yeniden canlandırılması ve kritik sektörlerde ABD'nin üstünlüğünün korunması, Trump'ın ekonomi politikalarının ana eksenini oluşturmaktadır. Teknoloji transferleri ve ticaret dengesini düzenleme çabaları, ABD'nin ekonomik liderliğini pekiştirme amacı taşımaktadır.

Türkiye-ABD İlişkilerinde Yeni Dönemde Riskler ve Fırsatlar

- **Savunma Sanayisi ve F-35 Programı:** Türkiye'nin F-35 programından çıkarılmasının ardından ABD'nin uygulamaya koyduğu savunma sanayisi kısıtlamalarının hafifletilmesi, Trump yönetimi ile ikili ilişkilerde önemli bir pozitif gündem maddesi olabilir. Ortak üretim ve teknoloji paylaşımı gibi konular, savunma iş birliğinin yeniden değerlendirilmesine olanak sağlayabilir.
- **PKK/YPG Desteği ve Suriye:** ABD'nin PYD/YPG'ye verdiği destek, Trump yönetimi sırasında Türkiye ile gerginlik yaratmaya devam edebilir. Ancak Trump'ın denizaşırı askerî varlıkları azaltma eğilimi, PYD'ye sağlanan desteğin sınırlandırılması potansiyelini taşımaktadır. Türkiye, terörle mücadelede ABD ile iş birliği yollarını aramaya devam edebilir.
- **Enerji İş Birliği ve Bölgesel Rollerin Yeniden Tanımlanması:** Türkiye'nin enerji merkezi olma vizyonu, ABD'nin enerji politikalarıyla uyumlu hâle getirilebilir. TürkAkımı ve LNG projeleri üzerinden geliştirilebilecek iş birliği, ekonomik ilişkilerin derinleşmesini sağlayabilir. Ayrıca Rusya'nın enerji piyasalarındaki etkinliğinin sınırlandırılması, Türkiye'nin bölgedeki rolünü güçlendirebilir.
- **Bölgesel Çatışmalarda Ara Buluculuk ve İstikrar:** Trump yönetiminin Ukrayna savaşını sona erdirmeye çabaları, Türkiye için ara buluculuk ve bölgesel güvenlik inisiyatifleri açısından fırsatlar sunmaktadır. Karadeniz ve Doğu Akdeniz'de istikrarın sağlanması, Türkiye'nin diplomatik etkinliğini artırabilir.
- **Belirsizlik ve Kurumsal Zayıflık:** Trump'ın lider odaklı politikalarının, dış politika süreçlerinde öngörülemezliği artırabileceği değerlendirilmektedir. Bu durum, Türkiye-ABD ilişkilerinde kriz yönetimini zorlaştırabilir. Kurumsal işleyişin zayıflama ihtimali de dikkate alınmalıdır.

- **Transatlantik Dinamikler ve NATO:** NATO'nun yük paylaşımı konusunda müttefiklerden daha fazla katkı talep edilmesi, Türkiye'nin ittifak içindeki konumunu yeniden tanımlama gerekliliği doğurabilir. Türkiye'nin NATO'ya sağladığı katkılar, ikili ilişkilerde stratejik avantaj yaratabilir.
- **Orta Doğu ve İran Politikası:** İran'a yönelik maksimum baskı stratejisi, bölgesel çatışmaları tetikleme potansiyeline sahiptir. İran'ın sınırlandırılması süreci, Türkiye için stratejik fırsatlar yaratabileceği gibi PKK/PYD'nin hareket alanını genişletme riskini de barındırmaktadır.
- **Doğu Akdeniz ve Kıbrıs:** ABD'nin Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ne (GKRY) desteğini sürdürmesi, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki çıkarlarını doğrudan etkileyebilir. Türkiye'nin, Mısır ve Yunanistan ile normalleşme sürecini derinleştirerek GKRY karşıtı denge stratejileri geliştirmesi önem taşımaktadır.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ (ABD), 60. Başkanlık Seçimlerini 5 Kasım 2024 tarihinde gerçekleştirmiştir. Bu seçim, ABD'nin iç politik dengelerini yeniden şekillendirmekle birlikte ülkenin küresel arenadaki rolünü yeniden tanımlama potansiyeline sahip olmasıyla dikkat çekmektedir. Artan toplumsal kutuplaşma, ekonomik kırılganlıklar ve güvenlik kaygıları; 2024 Seçimlerine damgasını vuran temel etkenler olarak öne çıkmıştır. Seçim süreci özellikle iki ana parti arasında derinleşen ideolojik ayrımlar ve toplumdaki sosyoekonomik farklılıklarla şekillenmiş seçmenleri iki zıt vizyon arasında tercih yapmaya zorlamıştır. Demokrat Parti; sosyal adalet, sağlık reformları ve iklim değişikliğiyle mücadele gibi "ilerici" hedefleri ön plana çıkarırken Cumhuriyetçi Parti; milliyetçi ekonomi politikaları, sınır güvenliği ve enerji bağımsızlığı gibi konulara odaklanarak ulusal çıkarları merkeze alan bir yaklaşımı benimsemiştir.

ABD başkanlık seçimleri yalnızca iç politikada değil aynı zamanda küresel çapta da geniş yankılar uyandırma potansiyeline sahiptir. Seçimlerin sonucu; ABD'nin Çin, Rusya ve Orta Doğu gibi stratejik öneme sahip bölgelerdeki politikalarını nasıl şekillendireceğine dair önemli ipuçları sunmaktadır. 2024 Seçimleri aynı zamanda ABD'nin iç siyasi yapısının ve toplumsal dinamiklerinin kırılgan noktalarını da gözler önüne sermektedir. Artan gelir eşitsizliği, sağlık ve eğitim hizmetlerine erişimde yaşanan sorunlar ile göçmen politikaları gibi meseleler; seçim sürecinde ABD toplumunun farklı kesimlerinde geniş yankı bulmuştur. Demokrat Partinin adayı Kamala Harris; bu alanlarda reformist bir yaklaşımla sosyal hakları genişletme, gelir dağılımındaki adaletsizlikleri azaltma ve kapsamlı bir göç reformu vaadiyle öne çıkarken Cumhuriyetçi Partinin adayı Donald Trump; sınır güvenliği artırma, yasa dışı göçle mücadele ve vergilerde indirim gibi politikalarla milliyetçi bir söylem benimsemiştir.

Seçim sonuçlarının yalnızca ABD'yi değil, tüm dünya üzerindeki güç dengelerini de etkileyecek stratejik değişimlerin öncüsü olması beklenmektedir. 2024 Başkanlık Seçimlerinin ardından ABD'nin iç ve dış politikasında izlenecek yeni stratejiler yalnızca ülke içindeki ekonomik ve sosyal dinamikleri değil aynı zamanda küresel sistemin geleceğini de şekillendirecektir. Bu bağlamda ABD'nin Çin ve

-----

Rusya ile olan ilişkilerinde nasıl bir yol izleyeceği, Orta Doğu'da ve Asya-Pasifik Bölgesi'nde nasıl bir denge politikası güdeceği, NATO gibi ittifaklardaki konumunu yeniden nasıl tanımlayacağı büyük önem arz etmektedir. Bu seçim; ABD'nin küresel liderlik rolünü koruma, yeniden tanımlama ya da bu rolü diğer büyük güçlerle paylaşma konusunda nasıl bir tercih yapacağını ortaya koyacak nitelikte olup gelecekteki dünya düzeninin şekillenmesinde kritik bir dönemeç olarak değerlendirilmektedir.

Bu analiz, Trump'ın 2024 Başkanlık Seçimlerini kazanmasının ardından ABD'nin iç ve dış politikalarında yaşanması beklenen değişiklikleri değerlendirmektedir. Trump'ın *America First* "Önce Amerika" yaklaşımını yeniden gündeme getirmesi; ulusal güvenlik, sınır kontrolü ve ekonomi politikalarında daha korumacı bir çizgi izleyeceğini göstermektedir. Analizde Trump'ın; sınır güvenliğini artırma, vergi indirimleri ve enerji bağımsızlığı gibi hedefleri ele alınarak bu politikaların ABD içindeki toplumsal ve ekonomik etkileri incelenmiştir. Uluslararası ilişkilerde ise ABD'nin küresel yükümlülüklerini azaltma ve müttefiklerden daha fazla katkı talep etme eğilimi değerlendirilmektedir. Analizde, Trump yönetiminin dış politika önceliklerinin Rusya, Çin ve Orta Doğu ile ilişkilerde yaratabileceği stratejik değişikliklere ve Türkiye gibi bölgesel müttefik ilişkilerinde yaşanabilecek gelişmelere yer verilmektedir.

Bu seçim; ABD'nin küresel liderlik rolünü koruma, yeniden tanımlama ya da bu rolü diğer büyük güçlerle paylaşma konusunda nasıl bir tercih yapacağını ortaya koyacak nitelikte olup gelecekteki dünya düzeninin şekillenmesinde kritik bir dönemeç olarak değerlendirilmektedir.

BÖLÜM 1

ABD Seçim Sistemi

ABD başkanlık seçim sistemi, köklü bir geçmişe dayanan kendine özgü bir mekanizmaya sahiptir. 1787'de kabul edilen ABD Anayasası'yla şekillenen bu sistem, federal yapıyı koruma amacıyla eyaletler arası denge göz önünde bulundurularak tasarlanmıştır. Başkanlık seçimleri 1845'ten bu yana her 4 yılda bir kasım ayının ilk salı günü yapılır. Seçim sistemi, doğrudan halk oylaması yerine Seçiciler Kurulu aracılığıyla başkan seçimine olanak tanımaktadır. ABD federal yapısının denge ilkesine uygun olarak düzenlenen bu yapı, ülke çapında adayın en fazla oyu almasından ziyade delege oylarına odaklanmaktadır. Seçiciler Kurulu toplam 538 delegeden oluşur ve her eyaletin Kongredeki temsil sayısına göre belirlenir. Temsilciler Meclisinde nüfusa göre dağıtılan 435 sandalye bulunurken Senatoda her eyalet için iki sandalyeden toplam 100 sandalye bulunur. Başkent Vaşington ise 1961'de kabul edilen 23. Anayasa Değişikliği ile 3 delegeye sahiptir. Adayın başkan olabilmesi için toplam 538 delegenin yarısından bir fazlasına yani en az 270 delege oyuyla ulaşması gerekir. Bu da başkanın en fazla oyu almasından ziyade belirli eyaletleri kazanmasının önemini artırmaktadır. Çünkü bu sistemde, eyaletlerin nüfus yoğunluğuna veya büyüklüğüne göre değişiklik gösteren delege sayıları ile her eyaletin seçim üzerindeki etkisi farklılık göstermektedir.¹

Seçim sisteminde rol oynayan bir diğer mekanizma ise *Winner Takes All* "Kazanan Hepsini Alır" prensibidir. Bu kurala göre bir eyalette en çok oyu alan aday, o eyaletin tüm delegelerini kazanır. Nebraska ve Maine eyaletleri, delegeleri nispi temsil yöntemiyle dağıtarak bu genel kurala istisna oluşturmaktadır. Bu sistem, salıncak eyalet olarak bilinen ve her seçimde farklı bir partiye oy verebilen kritik eyaletlerin gereğinden fazla önem kazanmasına yol açar. Bu eyaletlerde az farkla da olsa seçim kazanmak, tüm delegeleri almak anlamına geldiğinden adaylara önemli bir avantaj sağlamaktadır. Sonuç olarak adaylar, kampanyalarının büyük kısmını bu kilit eyaletlerde yürütüp seçmen desteğini genişletmek için yoğun çaba sarf etmektedirler. 2024 Seçimlerinde Michigan, Wisconsin, Pennsylvania, Florida, Kuzey Carolina, Arizona, Nevada ve Georgia gibi eyaletler bu açıdan belirleyici olmuş ve adaylar kampanyalarını adı geçen eyaletlerde yoğunlaştırmıştır.²

ABD'nin başkanlık seçim sistemi birçok eleştiriye konu olmaktadır. 2000'de ve 2016'da olduğu gibi seçimlerde popüler oyu kazanan adayın delege oylarında geride kalması nedeniyle başkanlığı kaybetmesi, Seçiciler Kurulu yapısına yönelik eleştirileri artırmıştır. Seçiciler Kurulu sistemi, her eyaletin eşit temsiline olanak tanıdığı için adil bir yapı olarak görülse de özellikle nüfus yoğunluğu düşük olan bazı eyaletlerin, seçim sonucuna etkisi daha büyük eyaletlere kıyasla daha belirgin hâle gelmesi, halkın oylarıyla delege oylarının farklı sonuçlar doğurması sebebiyle seçim sisteminin demokratikliği konusunda tartışmalara neden olmaktadır.³

ABD Başkanlık Seçimlerinde, kasım ayında yapılan halk oylamasının ardından aralık ayında delegeler toplanarak resmî oylarını beyan ederler. Eyaletlerde, kazanan aday lehine oy kullanması beklenen sadakatsiz delege olarak bilinen delegeler, halkın seçtiği adaydan farklı bir adaya oy verebilmektedir. Bu nadir bir durum olsa da seçimlerin sıkı geçtiği yıllarda bu tür delegelerin oyları, sonuçları değiştirme potansiyeline sahip olmaktadır. Delegelerin oyları, ocak ayında Kongrenin ortak oturumunda

sayılarak onaylanır ve 20 Ocak'ta başkent Vaşington'daki yemin töreni sonrasında başkan göreve başlar.⁴ Bu süreç, seçimlerin sonuçlanmasının ardından ülkede demokratik işleyişin yeniden tazelendiği bir geçiş dönemi olarak görülmektedir.

ABD'nin başkanlık seçim sistemi, federal yapıyı koruma ve eyaletler arası dengeyi gözetme amacı taşımaktadır. Ancak seçim sonuçlarında halkın oyuyla delege oyları arasında ortaya çıkan farklar, Seçiciler Kurulu sistemine yönelik eleştirileri artırmaktadır. Özellikle 2000 ve 2016 yıllarında başkanlık seçimlerinde daha çok oy almasına rağmen Demokrat adayların seçimi kaybetmesi, bu sistemin değiştirilmesi veya doğrudan halk oylamasına geçilmesi yönünde tartışmaları gündeme getirmiştir. Ancak bu değişikliklerin gerçekleştirilmesi, anayasa değişikliği gerektirdiği için Kongre ve eyaletlerin geniş desteğine ihtiyaç duyulmaktadır.

BÖLÜM 2

2024 Seçimlerinin Önemi ve Belirleyici Faktörler

2024 Başkanlık Seçimleri, ABD'nin iç ve dış politikaları açısından kritik bir dönemeç olarak değerlendirilmiştir. Bu seçim hem ülkenin iç yapısında hem de küresel düzlemde kalıcı etkiler yaratacak bir süreç olarak görülmüştür.⁵ Seçimler; pandemi sonrası ekonomik toparlanma çabaları, enflasyon baskısı, artan toplumsal kutuplaşma ve güvenlik endişelerinin gölgesinde gerçekleşmiştir. Adaylar, mevcut ekonomik durum ve dış politika gibi öncelik verdikleri konularda tamamen zıt yaklaşımlar sergileyerek halkın karşısına çıkmış, seçmenleri iki farklı ve büyük oranda zıt vizyon arasında bir tercihe zorlamıştır.

Ekonomi, 2024 Başkanlık Seçimlerinin merkezinde yer alan en önemli konulardan biri olmuştur. COVID-19 akabinde yaşanan küresel ekonomik dalgalanmalar, ABD'de enflasyon oranlarının hızla yükselmesine ve hane halkının maliyetlerinin artmasına yol açmıştır. Her ne kadar 2023 ve 2024 yıllarında enflasyonda kısmi bir düşüş yaşanmışsa da ekonomik belirsizlikler ve fiyat artışları, seçmenler açısından büyük bir endişe kaynağı olmaya devam etmiştir. Bu durum, seçmenlerin ekonomik güvence ve istikrar taleplerini artırarak adayların ekonomi politikalarını kampanyalarının odağına yerleştirmelerine neden olmuştur. Trump ve Harris, ekonomi konusunda oldukça farklı yaklaşımlar benimsemiştir. Trump, ilk başkanlığı boyunca serbest piyasa ekonomisini teşvik eden ve devletin müdahalesini en aza indirgeyen bir politika izlemiştir. Bu çerçevede vergi indirimleri, yerel üretimin desteklenmesi ve enerji bağımsızlığı gibi konulara öncelik verilmiştir. Trump, enerji ve finansal sektörlerdeki düzenlemeleri azaltarak ABD ekonomisinin küresel piyasalarda daha rekabetçi olmasını sağlamayı amaçlamıştır. Aynı zamanda Çin gibi ülkelerden yapılan ithalata yönelik gümrük tarifelerini artırarak korumacı bir yaklaşım sergilemiştir. Öte yandan Harris, sosyal adalet ve ekonomik eşitliği ön plana çıkaran bir ekonomik yaklaşımı savunmuştur. Harris, orta sınıf ve düşük gelirli Amerikalılar için vergi kolaylıkları sağlama, sağlık ve sosyal hizmetlere erişimi artırma ve iklim değişikliğiyle mücadele için sürdürülebilir politikalar geliştirme gibi hedeflere odaklanmıştır. Harris'in vadettiği ekonomi politikaları, devletin sosyal hizmetlerdeki rolünü artırmayı ve gelir dağılımında adaleti sağlamak için devlet destekli programlar uygulamayı içermiştir. Bu yaklaşım, ekonomik büyümeyi teşvik etmekle birlikte sosyal destek sistemlerini güçlendirmeyi amaçlamıştır.⁶

Trump ve Harris arasındaki vizyon farklılıkları dış politika anlayışlarına da yansımış ve bu alanda oldukça farklı yaklaşımlar sunulmuştur. Trump, başkanlık yaptığı dönemde de ön plana çıkan "Önce Amerika" söylemi doğrultusunda geleneksel müttefiklik yapısını sorgulamış, NATO'ya yönelik eleştirileri ve ABD'nin savunma yükümlülüklerini azaltma söylemiyle Avrupa'da huzursuzluk yaratmıştır. Asya'da ise Çin'i stratejik rakip olarak hedef almış, Trans-Pasifik Ortaklığı'ndan çekilerek ticaret savaşlarını başlatmış ve bölgedeki gerilimi artırmıştır. Orta Doğu'da, Obama Dönemi'nin İran Nükleer Anlaşması'ndan (KOEP, Kapsamlı Ortak Eylem Planı) çekilmiş aynı zamanda İbrahim Anlaşmaları aracılığıyla İsrail ile Arap ülkeleri arasındaki diplomatik ilişkileri desteklemiştir. Harris ise Biden yönetiminin bir parçası olarak ABD'nin uluslararası ittifaklarına dönüşünü ve iş birliğine dayalı bir dış politikayı savunmuştur. NATO'ya güçlü bir destek sunarak Avrupa'daki ittifakları güçlendirmiş, Rusya'nın Ukrayna işgaline karşı ABD'nin Avrupa ile ortak hareket etmesini desteklemiştir. Asya'da

Çin'e karşı rekabeti sürdürürken Quad ve AUKUS gibi bölgesel ittifaklar aracılığıyla dengeleyici bir politika izlemiştir. Orta Doğu'da ise İbrahim Anlaşmaları'nın sağladığı kazanımları koruma ve İsrail-Suudi Arabistan ilişkilerini geliştirme hedefinde olmuştur. Harris'in dış politika yaklaşımı, çok taraflı anlaşmalara ve küresel iş birliğine vurgu yaparak ABD'nin küresel rolünü destekleyen bir anlayış olarak öne çıkmıştır.⁷

Göç meselesi de öne çıkan bir diğer husustur. Göç politikaları hem Harris hem de Trump'ın kampanyalarında geniş bir yer bulmuş ve seçmenlerin tercihlerini etkileyen önemli bir konu hâline gelmiştir. Harris, göçmen haklarının korunmasını ve kapsamlı bir göç reformunu savunurken Trump, daha katı sınır güvenliği tedbirleri ve yasa dışı göçle mücadele vaatleriyle öne çıkmıştır. Trump'ın bu konudaki söylemleri, sınır duvarının inşasını tamamlamayı ve yasa dışı göçmenlere karşı daha sert önlemler almayı içerirken Harris, sınır güvenliğini sağlama gerekliliğini vurgulamakla birlikte insani değerlere saygılı bir göçmen politikası benimseme vaadinde bulunmuştur. Bu farklı yaklaşımlar özellikle göçmen ağırlıklı Güney Amerika kökenli ve genç seçmenler arasında yankı bulmuş, toplumun çeşitli kesimlerinde adaylar hakkında farklı algıların oluşmasına neden olmuştur.⁸

Sonuç olarak 2024 Başkanlık Seçimleri; ABD'deki toplumsal dinamikler, ekonomik koşullar ve uluslararası ilişkiler üzerinde derin etkiler bırakabilecek bir süreç olarak tarihe geçmiştir. Harris ve Trump'ın birbirinden oldukça farklı vizyonları, seçmenleri iki zıt politika arasında seçim yapmaya itmiş; seçim süreci ABD toplumundaki kutuplaşmayı ve temel meselelere dair görüş ayrılıklarını daha da belirgin hâle getirmiştir. Analizin sonraki bölümlerinde, ABD'nin yeni başkanı Trump'ın muhtemel politikalarına yer verilmiştir.

BÖLÜM 3

Cumhuriyetçi Partinin dış politika stratejisi caydırıcılık, hibrit müdahale yöntemleri, teknolojik üstünlük ve ekonomik gücün vurgulanmasına odaklanmaktadır. Trump'ın benimsediği *Make America Great Again (MAGA)* "Amerika'yı Yeniden Büyük Yapalım" söylemi, geleneksel cumhuriyetçi yönelimin bir uzantısı olarak görülmektedir.

Trump'ın Seçim Kampanyasının Ana Hatları

Cumhuriyetçi Parti adayı Trump, seçim kampanyası sürecinde sınır güvenliğine öncelik verdiğini vurgulamıştır. Kampanyanın web sayfasında, sınır güvenliği konusunu en üst sıraya yerleştirerek bu alandaki hassasiyetini açıkça ortaya koymuştur. Trump, Biden-Harris yönetiminin sınırları yasa dışı göçmenlere tamamen açtığını ve bu göçmenlerin bir kısmının suçlulardan oluştuğunu iddia etmiştir. Başkan seçilmesi durumunda, toplu sınır dışı işlemleriyle milyonlarca yasa dışı göçmeni ülkelere geri göndereceğini vadetmiştir.⁹ Başkan yardımcısı adayı olarak Ohio Senatörü JD Vance'i tercih eden Trump, Vance'in orta sınıftan gelen genç bir beyaz Amerikalı olarak orta sınıf seçmenini etkilemeyi hedeflediğini göstermiştir. Trump'ın seçim kampanyasına destek veren X ve SpaceX'in sahibi iş insanı Elon Musk da Trump'ın toplumsal desteğini artırmaya yönelik benzer bir strateji izlemiştir.

Ekonomi başlığında ise Trump, kampanya sürecinde Biden-Harris yönetiminin mevcut yüksek enflasyon oranlarından sorumlu olduğunu öne sürmüştür. 2016-2020 yılları arasındaki başkanlık dönemiyle karşılaştırma yaparak enflasyonu düşürme ve orta sınıfı güçlendirme taahhüdünde bulunmuştur.¹⁰ Ülke dışındaki ABD markalarının üretimlerini ülkeye geri çekmeyi ve Çin yerine ABD'de üretimi önceliklendirmeyi vadederken mavi yakalı çalışanlar için de vergi kesintisini planlamıştır. Kürtaj konusunda ise eyaletlerin bu konuda kendi kararlarını almaları gerektiğini savunmakla birlikte federal düzeyde bir yasağın yerel yönetimlerce düzenlenmesi gerektiğini savunan bir görüşü ileri sürmüştür. Her ne kadar bu konuda farklı açıklamalar yapsa da son kertede kürtajı yasaklayan federal bir yasayı veto edeceğini belirtmiştir.

Demokrat Parti ve Cumhuriyetçi Partinin dış politika yaklaşımlarının farklı olduğu bilinmektedir. Söz konusu iki parti arasındaki dış politika söylemleri farklılık göstermesine rağmen güçlü caydırıcılık ve teknolojik üstünlük gibi konularda benzer politikalara yöneldikleri dönemler de yaşanmıştır. ABD'de küresel üstünlüğe yönelik algının çeşitli nedenlerle zedelendiği ve dış politika yatırım maliyetlerinin arttığı bir dönem söz konusu olmuştur. Bu dönemde güvenlik ve dış politika alanlarında güçlü caydırıcılık politikaları iki partinin de gündeminde yer almıştır. Bu bağlamda Cumhuriyetçi Partinin dış politika stratejisi caydırıcılık, hibrit müdahale yöntemleri, teknolojik üstünlük ve ekonomik gücün vurgulanmasına odaklanmaktadır. Trump'ın benimsediği *Make America Great Again (MAGA)* "Amerika'yı Yeniden Büyük Yapalım" söylemi, geleneksel cumhuriyetçi

yönelimin bir uzantısı olarak görülmektedir. Demokrat Parti ise ABD'nin küresel rolünün, demokratik değerler ve bu değerlerin korunmasıyla mümkün olduğunu savunmaktadır. Demokratik Barış Teorisi¹¹ kılavuzluğunda demokratik değerlerin ekonomik liberal bir model çerçevesinde yayılması ve korunmasını amaçlayan bir politikaya taraftar olan Demokrat Parti elitleri, demokratik müdahalecilik veya normatif dış politika stratejilerini savunmuştur.

Bu bağlamda müdahaleci stratejilerin yalnızca demokratik saldırganlıkla sınırlı olmadığını da belirtmek gerekir. Caydırıcılık, savunma stratejilerinden farklı olarak cezalandırma gücüne ve bu gücün görünür kılınmasına dayanmaktadır. Dolayısıyla ABD'nin caydırıcılığını artırmaya yönelik iddialı politikaları, sınırlı düzeyde müdahaleciliği içerebilir. Bu stratejilerin maliyeti daha karmaşık biçimlerde ortaya çıkmaktadır. Siyasetçilerin de kamuoyu önünde caydırıcı güvenlik ve dış politika stratejilerinin maliyetini savunmaları veya müdahaleci politikalar ile arasındaki farkı açıklamaları gerekmektedir. Kısacası kamuoyunun maliyet beklentisi ve elde edilen sonuçlara yönelik değerlendirmesi özellikle seçim dönemi sonrasında, partilerin temel yönelimlerinde bazı kırılmalara neden olabilmektedir. Bu konu hakkında Michael Hirsh, ABD kamuoyunun küresel ölçekte daha az müdahaleci bir Amerika istediğini savunmaktadır.¹² Bu veri, iki partinin seçmen düzeyinde güç, saldırı maliyeti ve caydırıcılık anlayışlarında bir yakınlaşma olduğunu işaret etmektedir. Bununla birlikte 2024 Seçimlerinde yakın rekabetten dolayı adayların, kamuoyunun ilgisini çekmek ve kararsız seçmenleri yabancılaştırmamak için (caydırıcılık, savunma, ekonomik ve teknolojik güç vb.) statükocu kavramlar üzerinden mesajlarını şekillendirdikleri görülmektedir.

BÖLÜM 4

Trump ve Ekibinin Dış Politika Vizyonu

Trump'ın seçim kampanyasında dış politika konularına dair söylemleri özellikle Ukrayna savaşının bir hata olduğu ve Biden yönetiminin Çin ve İran'a taviz verdiği iddiaları üzerinden şekillenmiştir. Ancak Trump, bu konulara doğrudan eleştiriler yöneltmenin ötesinde, Biden yönetiminin dış politikasını genelde olumsuz bir çerçevede ele almıştır. Trump, Ukrayna savaşını 1 günde bitirme vaadinde bulunmuştur. Bununla birlikte dış politika alanında somut politika önerilerinden ziyade genel bir değişim vadetmeyi tercih etmiştir. Bu değişime ilişkin görüşler üç temel husus çerçevesinde değerlendirilmektedir. İlk olarak Trump'ın önceki başkanlık döneminde izlediği politikaları ve Trump Doktrini'nin dış ve güvenlik politikaları açısından getirileri incelenmektedir. İkinci olarak Trump'ın seçim kampanyasında yer alan ekibin, dış politika bağlamında temsil ettiği temel yönelimler dikkate alınmaktadır. Üçüncü ve en önemli husus ise Trump'ın bu alanda ne istediği ve bu konudaki söylemleridir. Uzmanlar, Trump'ın cumhuriyetçi ideoloji ile MAGA söylemi arasında fikrî sentez oluşturabilen bir başkan olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte bu iki uç arasında hem başkanlık döneminde hem de seçim kampanyasında çeşitli tutarsızlıklar sergilediğine işaret edilmektedir. Bu bağlamda Trump'ın dış politika söylemlerindeki değişikliklerin ve kampanyasının farklı dönemlerinde öne çıkan söylemlerinin gelecekteki politikaları açısından belirleyici olacağı düşünülmektedir.

Trump'ın Mirası ve Yeni Dönemi

Cumhuriyetçi ideoloji ile MAGA'nın sentezi olarak Trump ile özdeşleşen "Önce Amerika" yaklaşımı, ABD dış politikasında tutarlı tercihleri her zaman zorunlu kılmamaktadır.¹³ Bu durumun temel nedenlerinden biri şudur: "Önce Amerika" prensibi yalnızca ABD'nin dış politika ve güvenlik tercihleriyle sınırlı değildir, ABD'nin askerî ve ekonomik üstünlüğünü sürdürmesine bağlı olarak düşük maliyetle uygulanabilir bir stratejidir. Bu nedenle söz konusu yaklaşımın başarıya ulaşabilmesi yalnızca ABD'nin askerî ve teknolojik gücünü elinde bulundurmasını değil aynı zamanda maliyetin sürekli düşük ve yönetilebilir düzeyde tutulmasını da gerektirmektedir.

Trump, başkanlık döneminde ABD'nin üstünlüğünü sağlamak için kritik teknolojilerde lider olmayı ve enerji alanında bağımsız bir aktör hâline¹⁴ gelmeyi ön koşul olarak görmüştür. Seçim kampanyası sürecinde, Trump ve ekibinin savunma sektörü kadar yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve enerji sektörüyle yakın ilişkiler içinde olmayı önemseydiği de gözlenmiştir. Ayrıca istihdam ve orta sınıfı destekleme vaatleri, Trump yönetiminin savunma, teknoloji ve enerji sektörlerinde korumacı politikalar izleme eğiliminde olacağını göstermektedir. Küreselleşme karşıtı bir çizgide kendini konumlandıran yeni cumhuriyetçi ideoloji ve MAGA, dış politika tercihleri konusunda farklı yönelimler sergileyebilmektedir.¹⁵ Cumhuriyetçi Parti geleneğinde hem küreselleşme karşıtı hem de küreselleşmeci eğilimlerin yer alması bu durumu desteklemektedir.¹⁶ Örneğin Trump'ın ilk döneminde görev alan NATO yanlısı kadroların, sonradan MAGA ideolojisi doğrultusunda NATO'yu ve müttefikleri eleştiren ve Rusya'yı provoke etmenin bir hata olduğunu savunan kadrolarla yer değiştirmesi, bu farklı duruşların nasıl şekillenebileceğini göstermektedir. Ancak bu iki yaklaşım arasında mutlak bir karşıtlık bulunmamakta, NATO caydırıcılığının güçlü olması konusunda her iki duruş da örtüşmektedir.

Dolayısıyla cumhuriyetçi ideoloji ile MAGA arasındaki kaymalar, Trump'ın hangi duruştan daha fazla fayda sağlayacağını öngörmesine bağlı olarak şekillenmektedir. Bu nedenle Trumpizm yalnızca Trump'ın popülist siyasi tercihlerini değil aynı zamanda hangi genel eğilimin izleneceği konusundaki nihai kararın Trump'a ait olduğunu da ifade etmektedir. Bu noktada Trump'ın kişisel inançları ve Cumhuriyetçi Partinin destekleyeceği yönelim önem kazanmaktadır. Bu konuya ilişkin Böller'in (2024) çalışmasına göre Trump'ın başkanlığı döneminde Cumhuriyetçi Partinin Trumpizm sürecine desteği, dış ve güvenlik politikası bağlamında Demokrat Partiden ayrılan ve seçmen desteğiyle daha kolay benimsenebilecek politikalara odaklanmaktadır.¹⁷ Bu bağlamda Trump'ın seçim kampanyasında Biden-Harris yönetimine yönelik eleştirilerin ön planda tutulması, Cumhuriyetçi Parti içinde birliği sağlama stratejisi olarak değerlendirilmektedir.

Trump'ın önceki başkanlık deneyimi ve söz konusu dönemde ilan edilen ABD Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi (NSS-2017)¹⁸ ABD'nin dış politika tercihlerinin uluslararası ortamda geçerli ve öncelikli olmasını Trump'ın bir tür güç hiyerarşisine bağladığını göstermektedir. "Üstünlük stratejisi" diyebileceğimiz bu yaklaşım, ABD'nin tüm rakiplerinden daha üstün askerî ve ekonomik güce sahip olması gerektiğini savunmaktadır.¹⁹ Dolayısıyla bu yaklaşıma göre en azından teorik olarak Vaşington yönetimi küresel sistemdeki rakiplerinin varlığından haberdar durumdadır. NSS-2017 ayrıca ABD'nin rakiplerinin askerî/ekonomik güçlerinin alan kontrolü için kullanılabilirliğinin de farkında olduğunu göstermektedir. Bu noktada Vaşington'un temel amacı, rakiplerin bu alan kontrolünden sağlamayı umduğu maksimum faydayı anlamsız kılacak ve rakiplerin bu durumdan fayda sağlamasını uygun ortamı bulmasını engelleyecek düzeyde güçlü bir caydırıcılığa sahip olmasıdır. İki amaç da ABD'nin inkâr yoluyla caydırıcılık (deterrence by denial)²⁰ uygulayabilecek bir kuvvet üstünlüğüne sahip olmasını önermektedir. Trump'a göre bu yolda ABD, gerektiğinde cezalandırma aracılığıyla caydırıcı olabilmeye de hazır olmalıdır. Bu çerçevede Trump yönetimi, klasik cumhuriyetçi duruş olan küresel askerî/diplomatik angajmanı sınırlandırmayı yani ABD'nin mevcut çatışmalara/krizlere angaje askerî varlığını azaltmayı amaçlasa da ABD'nin küresel cezalandırıcı gücünü koruması ve güçlendirmesi gerektiğinden bahsetmektedir.

Özetle Trump yönetiminin geçmişte sergilediği duruş klasik izolasyon stratejisi²¹ değil, ABD'nin caydırıcı/cezalandırıcı gücü üzerinden küresel

Vaşington'un temel amacı, rakiplerin bu alan kontrolünden sağlamayı umduğu maksimum faydayı anlamsız kılacak ve rakiplerin bu durumdan fayda sağlamasını uygun ortamı bulmasını engelleyecek düzeyde güçlü bir caydırıcılığa sahip olmasıdır.

Cezalandırıcı caydırıcılık ve barışın empoze edilmesi için doğrudan güç kullanımı, dolaylı güç kullanımı, krizlerin ve kriz yönetim araçlarının faydalı koalisyonlar oluşturmak için kullanılması, tüm güç kullanım seçeneklerinin hem askerî hem ekonomik baskı araçlarına dayanması, rakiplerle belirli konularda provoke etmeme hâli üzerinden uzlaşma, müttefikleri caydırıcılığa katkıda bulunma konusunda baskı üzerinden ikna; Trump Dönemi'nde ABD'nin elinde farklı dış politika araçları olduğunu göstermektedir.

sorumluluklarından çekilmesi için uygun "barış" koşullarını hazırlama stratejisidir. İbrahim Anlaşmaları, Afganistan'dan çekilme için Taliban ile yapılan görüşmeler, Suriye'den çekilme kararı, Kosova-Sırbistan diplomasisi, Kuzey Kore ile sürdürülen diplomasi; bu stratejinin ana uygulamaları olarak öne çıkmaktadır. Trump ve ekibi için barış koşullarının hazırlanması, ABD gücünün gösterilmesinden (güç kullanma/tehdit) bağımsız değildir. Bu çerçevede ABD'nin geçmiş yönetimi, Çin ve İran'a karşı uygulanan yaptırım ve ticari saldırganlık ya da Suriye'nin vurulması gibi doğrudan askerî güç kullanma eğilimlerini uygulamaktan çekinmemiştir. Ancak caydırıcılığın doğası, caydırıcılığın sınanmaması konusunda rakipleri fayda ve maliyet üzerinden ikna etmeye dayanmaktadır. Bu noktada Trump'ın mevcut ekibi, rakipleri bazı konularda provoke etmenin doğru olmadığını düşünmüştür. Rusya söz konusu olduğunda Ukrayna'nın NATO üyeliğinin desteklenmesi; Çin söz konusu olduğunda Tayvan'ın bağımsızlığının açık biçimde desteklenmesi (ki ABD'nin geleneksel tek Çin politikasına da karşıdır) bu yüzden yanlış görünmektedir.²²

Zaman zaman Trump yönetimi doğrudan ve dolaylı müdahalecilik/cezalandırma eylemi dışında farklı aktörlerin dâhil olduğu krizleri de baskı aracı olarak kullanmayı seçmiştir. Çok aktörlü krizler, Trump yönetimine konjonktürel iş birliği gruplaşmaları oluşturmak için de fırsat vermiştir. Cezalandırıcı caydırıcılık ve barışın empoze edilmesi için doğrudan güç

İnfoğrafik 1: Trump'ın Dış Politika Eğilimleri

kullanımı, dolaylı güç kullanımı, krizlerin ve kriz yönetim araçlarının faydalı koalisyonlar oluşturmak için kullanılması, tüm güç kullanım seçeneklerinin hem askerî hem ekonomik baskı araçlarına dayanması, rakiplerle belirli konularda provoke etmeme hâli üzerinden uzlaşma, müttefikleri caydırıcılığa katkıda bulunma konusunda baskı üzerinden ikna; Trump Dönemi'nde ABD'nin elinde farklı dış politika araçları olduğunu göstermektedir. Yönetim, istediğinde birinden diğerine geçebilme esnekliğine sahiptir. Bu da Trump Dönemi'ne damga vuran "belirsizlik/bilinmezlik stratejisinin" (strategy of ambiguity)²³ temellerini oluşturmaktadır.

Trump'ın Mevcut ve Muhtemel Ekibinin Dış Politika Vizyonu

Trump ve onun kampanyasına dâhil olan, danışmanı olarak politika yapım süreçlerinde yer alacağı düşünülen ekibin yukarıda bahsedilen çizgiyi sürdürmesi beklenmektedir. Bu konuda Fred Fleitz ve Keith Kellogg'un isimleri öne çıkmaktadır.²⁴ Bunun en önemli sebebi her iki ismin de "Önce Amerika" stratejisini ABD yurtseverliğinin temeli hâline getirmesi ve MAGA ideolojisini temsil etmekle kalmayıp bu ideolojiyi müesses nizam karşıtı bir yere konumlandırmalarıdır.²⁵ Bu hususların, seçim kampanyasında Trump'ın yol haritasında ve söyleminde önemli olduğu görülmektedir. Her iki isim de ABD ulusal güvenlik mimarisinin çeşitli aşamalarında yer almıştır. Dolayısıyla ulusal güvenlik stratejisinin uzun dönemli planlanması konusunda tecrübeye sahiptirler. Ukrayna savaşının nasıl bitirileceği konusunda Fleitz ve Kellogg tarafından hazırlanan taslak rapor, Haziran 2024'te Trump tarafından teslim alınmıştır. Raporun dayandığı fikirler kamuoyu ile *America First Policy Institute* aracılığıyla paylaşılmıştır.²⁶ Fleitz ve Kellogg'un yazdığı söz konusu makale, ABD'nin Rusya ve Ukrayna'ya baskı yaparak çatışmaları mevcut çatışma hattı üzerinden durdurmaya ikna etmeye dayanmaktadır. Buna göre makalede ABD'nin, Kiev rejimini ikna etmek için Ukrayna'ya yönelik yardımın kesilmesi tehdidinde bulunabileceği ileri sürülmektedir. Rusya'yı ikna etmek için de Kiev rejiminin NATO üyeliğinden vazgeçmesi şartının masaya getirilebileceği belirtilmektedir. Çatışmalar mevcut toprak kontrolü noktasında taraflar arasında durmaktadır ve akabinde Rusya'nın daha ileri bir saldırganlık aşamasına geçmesini engelleyecek şekilde Ukrayna çok güçlü askerî kabiliyetlerle donatılmaktadır.²⁷

Fleitz ve Kellogg, Kiev'in Rusya kontrolündeki topraklarından resmî olarak vazgeçmesini talep etmemektedir. Fakat çatışmanın mevcut koşullarda donması, Rusya kontrolündeki toprakların Rus kontrolü altında kalmaya devam etmesi anlamına da gelmektedir. Trump'ın hem Biden

Rusya'yı ikna etmek için Kiev rejiminin NATO üyeliğinden vazgeçmesi şartının masaya getirilebileceği belirtilmektedir.

-----

hem de Harris ile yaptığı münazaralarda ismini anmasa da bu raporun temel fikrini benimsediği gözlerden kaçmamaktadır. Nitekim Trump'ın seçim kampanyası sırasında başkan yardımcısı olarak duyurduğu Vance, katıldığı bir mülakatta üç aşamalı bir Ukrayna planından bahsetmiştir.²⁸

Vance'in ifadesine göre ilk aşamada Trump; Putin, Zelenskiy ve Avrupalı liderleri bir araya getirerek savaşın çok uzamış olduğunu ve barışa yönelik bir plan üzerinde düşünme zamanının geldiğini ifade edecektir. Bu toplantının ardından, Rusya bugüne kadar ele geçirdiği Ukrayna topraklarını elinde tutmaya devam edecektir. Bu durum, Ukrayna'nın bölünmesi ve Rusya'nın Ukrayna'da stratejik bir derinlik kazanması anlamına gelmektedir. İki taraf arasındaki sınır askerden arındırılacaktır. Bu da Rusya'nın sınır bölgesinden askerî güçlerini çekme gerekliliğini ortaya koymaktadır. Son aşamada ise Ukrayna, NATO'ya katılmama yani tarafsız kalma sözü verecektir. Buna karşılık olarak gelecekte Rusya'nın Ukrayna'yı yeniden işgal etmemesi için Kiev'e güçlü güvenlik garantileri sağlanacaktır. Ancak bu plan; Ukrayna'ya güvenlik garantilerini kimin sağlayacağı, sınırın askerden arındırılmasının nasıl ve kim tarafından garanti edileceği ve bu güvenlik garantilerinin ne derece güvenilir olduğu gibi kritik soruları yanıtızsız bırakmaktadır.²⁹ Dahası Rusya'nın 5-10 yıl içinde yeterince güçlenmesi durumunda yeniden saldırgan bir stratejiye geçmesi veya Ukrayna'yı dezavantajlı bir anlaşmaya bağlayanlara karşı mevcut Kiev yönetimini rahatlıkla devirmesi mümkün görünmektedir. Ancak Ukrayna'da bir rejim değişikliğinin nasıl engellenebileceği konusunda Vance, herhangi bir ayrıntı sunmamaktadır. Cumhuriyetçiler, durumu şu şekilde algılamaktadır: 1) Ukrayna'daki savaşın bir sonu bulunmamaktadır. 2) ABD, Ukrayna'da ya da başka yerlerde sonu gelmeyen savaflara dâhil olmamalıdır. 3) Ukrayna rejimini Rusya'ya karşı kışkırtmanın ve çatışmaların sona ermesini engellemenin 3. Dünya Savaşı'nı tetikleme ihtimali mevcuttur.³⁰ Rusya'nın gelecekte Avrupa'ya yönelik saldırgan bir tutumdan caydırılması için NATO'nun tepkisi güçlü ve etkili görülmektedir. Çünkü Trump; müttefikleri, savunma için daha fazla kaynak ve çaba harcamaya ikna etmiştir. Hem dostları hem de düşmanları Trump'ın yapabileceklerinden çekinmektedir. Dolayısıyla bir anlaşma sağlandığında Rusya'nın bunu bozmak istemeyeceği düşünülmektedir. Trump'ı destekleyen ve ileride dış politika ekibinde olması da beklenen Robert O'Brien, bu görüşü güç aracılığıyla barışı getirmek şeklinde özetlemektedir.³¹ Burada Trump'ın Avrupa savunması ve NATO konusunda da muhtemel görüşlerinin izlerini bulmak mümkündür.

Trump genellikle NATO'ya mesafeli bir figür olarak bilinmesine rağmen NATO caydırıcılığının güçlendirilmesine yönelik genel eğilime doğrudan karşı durmamaktadır. Trump, daha önceki başkanlık döneminde müttefiklerin kolektif savunma ve caydırıcılığa daha fazla katkıda bulunmaları gerektiğini vurgulamıştır. Kampanya sürecinde -sonrasında Biden ile yaptığı münazarada bu söylemi reddetmiş olsa da- Trump'ın, NATO'ya yeterince katkı sağlamayan ülkeleri ortak savunma dışında bırakma tehdidi üzerinden propaganda yaptığı bilinmektedir.³² Bazı uzmanlar, bu söylemleri ciddiye alarak NATO içinde katkı yapanlar ve yapmayanlar arasında yeni bir hiyerarşi oluşabileceğini öne sürmektedir.³³ Bu spekülasyonlar, Trump'ın önce dile getirdiği ancak sonra reddettiği söylemlerinden kaynaklansa da günümüzde müttefiklerin NATO çerçevesinde kolektif savunma ve ulusal caydırıcılığa daha fazla yatırım yaptığı bir gerçek olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca NATO'nun çeşitli zirvelerinde alınan kararlar

doğrultusunda neredeyse tüm NATO üyelerinin belirlenen minimum katkı seviyesine ulaşmaya çalıştıkları görülmektedir.³⁴ Bu durumda, Avrupa'da yeni bir ostpolitik fikrinin (Nordstream II gibi projelerle) yeniden ortaya çıkması oldukça zayıf bir ihtimal olarak değerlendirilmektedir.

Bu durumun arkasında Trump yönetiminin Avrupa savunması için yarattığı komplikasyonlar kadar NATO'nun Avrupalı üyelerinin NATO'dan bağımsız Avrupa savunmasına katkı yapma seçeneğinde ilgisiz davranmaları gerçeği de yatmaktadır. Avrupa güvenliği açısından Rusya, tüm sınırlılıklarına rağmen ciddi bir meydan okuma olarak ortaya çıkmaktadır. Bu noktada Avrupalılar, Avrupa savunmasında stratejik özerklik fikrini terk etmese de zaman ve maliyet kaygıları altında NATO'yu, takip etme (bandwagoning) davranışı için ideal örgüt olarak görmektedirler. Bu çerçevede Trump yönetiminin Rusya politikası, Avrupa'nın Kırım'ın ilhakından bugüne kadar sürdürdüğü Rusya karşıtı duruşu iki açıdan komplike bir hâle getirebilir. Bunlardan ilki, Trump'ın Putin'e yönelik söylemi olarak öne çıkmaktadır. Avrupa politikasında Putin'in otokratik saldırgan revizyonist bir lider olarak damgalanması, Biden yönetiminin gütmüş görüldüğü demokratik ya da liberal müdahalecilik ilkeleri ile uyumludur. Biden-Harris, Ukrayna savaşını iyi ile kötü arasında bir mücadele olarak tanımlamaya devam etmektedir. Trump ise Putin'in temsil ettiği Rusya'ya "hak ettiği saygıyı" göstereceği sinyali vermektedir.³⁵ Bu, Rusya'ya "büyük güç statüsünün" tanınması anlamına gelmese de bugün Avrupa siyasetinin odağında yer alan Putin Rusyası'na karşı benimsenen ideolojik karşıtlığı zayıflatma ihtimali bulunmaktadır. İkinci husus silahların kontrolü, rejimlerinin geleceği ile ilgilidir. Trump'ın başkanlığını destekleyen kesimlere göre ABD yönetiminin gerekli gördüğünde silahların kontrolü ve silahsızlanma anlaşmalarından çekilmesi olumsuz bir durum değildir. ABD, küresel düzeyde rakipleri ve müttefikleri karşısında teknolojik üstünlüğünü mutlaka korumalıdır.³⁶ Bu ortam, Avrupa'da silahlanmanın önünü açmaktadır ancak Trump yönetimi Almanya'ya ABD menşeli uzun menzilli seyir füzelerinin konuşlandırılması gibi Rusya'ya provoke edecek girişimlere de soğuk bakmaktadır.³⁷ Trump yönetimine göre iki durum çok önemlidir: İlki; Rusya, Çin, Kuzey Kore ve İran arasında savunma sanayisini de içeren bir eksen siyasetinin önlenmesidir ki bu da Rusya'ya belirli noktalarda ılımlı bir zeminde tutmakla gerçekleşebilir. İkincisi ise stratejik silahlanmanın kontrolü (START geleneği) çerçevesi Çin'i de içerecek ve ABD'nin teknolojik üstünlüğü korumasını engellemeyecek bir anlaşmaya Rusya'ya ikna etmektir.³⁸ Bu iki ehemmiyet verilen noktaya rağmen Trump'ın, Rusya'nın sınırlandırılması konusuna önem veren ve iki partinin de desteğini arkasına alan Mike Pompeo gibi isimleri de ekibine dâhil etmesi muhtemel görünmektedir.

Bu kapsamda ABD'nin, Trump Dönemi'nde de Rusya'ya sınırlandırma fırsatı yakaladığında bunu değerlendirdiği unutulmamalıdır. Almanya, enerji politikaları kapsamında Kuzey Akım II Projesi'ni inşa ederek doğal gaz konusunda Rusya'ya bağımlılığını artırmıştı. Trump Dönemi'nde ABD özellikle Kırım'ın ilhakını takip eden süreçte, Almanya'ya bu stratejisini değiştirmesi için baskı yapmıştır.³⁹ Yine Trump Dönemi'nde ABD, GKRY'nin Rusya yörüngesinden uzaklaşması için ABD'nin geleneksel Kıbrıs politikasından (Kıbrıs'ta iki tarafa eşit mesafede durma politikası) uzaklaşmıştır.⁴⁰ Benzer şekilde Trump, Karadeniz hattındaki (Bulgaristan, Romanya, Yunanistan) NATO ülkelerine yapılan askerî yatırımın devamına müsaade etmiştir.⁴¹ Burada Trump yönetimi, sınırlandırma politikası ile

-----

Rusya’da bir rejim değişikliği beklentisini birbirinden ayırmıştır. Muhtemelen yeni Trump yönetimi de bu ayrımı Rusya’yı sınırlandırma politikasının merkezine oturtacaktır. Bu aynı zamanda “Trumpizm”in ilkesel değil, pragmatik iş yapma/başarabilme odaklı bir yaklaşım olduğu hatırlatmalarına da uymaktadır.

Yeni Trump yönetiminde etkili olması beklenen Elbridge A. Colby ve Robert Lighthizer gibi figürler, ABD’nin Çin ile rekabetinin diğer tüm alanlardan daha çok önem taşıdığı görüşündedir.⁴² Colby, gelecekteki hegemonik mücadele Asya-Pasifik’te gerçekleşeceğinden Çin’in sınırlandırılması gerektiğini savunmaktadır.⁴³ Lighthizer ise ilk Trump yönetiminde olduğu gibi Çin’e karşı açık bir ticaret savaşı başlatmaktan çekinmeye gerek olmadığını belirtmektedir. Aslında Lighthizer’ın tek odak noktası Çin değildir. Tüm olası rakiplere ve gelişmiş ekonomilere karşı ABD’nin önemli sektörleri için koruma ve gümrük vergileri üzerinden bir iktisadi saldırganlık hamlesi tahayyül etmektedir.⁴⁴ Trump’ın ABD teknolojisini –özellikle yapay zekâ bazlı teknolojileri- ve (çelik, alüminyum, ilaç vb.) kritik sektörlerini Çin’den kurtaralım söylemi, literatürde “radikal decoupling” (iki büyük ekonominin birbirinden bağımsızlaşması) olarak geçmektedir.⁴⁵

“Decoupling” sadece Çin ile finansal ve ticari bağların koparılması anlamına gelmemektedir. İki de küresel ekonomi olduğu için Çin’e avantaj sağlayan ticari ilişkiler alanının küresel olarak daralması için ABD baskısının hissedilmesi anlamına da gelmektedir.⁴⁶ Bu durum; Asya-Pasifik, Orta Doğu ve Avrupa’daki müttefikler üzerinde Çin ile ilişki alanının daraltılması baskısı anlamına da gelebilir. Bu çerçevede, Çin ile ticareti bir denge stratejisi olarak sürdüren Tayvan ile bu ilişkileri bir tür stratejik “hedging” biçimi olarak benimseyen Suudi Arabistan, BAE, Macaristan, Sırbistan gibi aktörlerin de daha fazla baskı hissetmesi muhtemeldir. Trump yönetiminin ABD içinde Çin konusunda katı bir decoupling anlayışından yana olmayan küresel şirketlere yönelik baskıyı artırması da beklenebilir. ABD’nin, Japonya ve Güney Kore’ye yönelik ittifak stratejisinin çok değişmesini beklememekle beraber Kuzey Kore diplomasisine geri dönüşün sinyalleri de verilebilir. Böylece ABD, hegemonik mücadele verdiğini düşündüğu alanlarda Kuzey Kore-Çin-Rusya eksenini önlemek gibi taktik bir amacı stratejik düzeyde havuç ve sopaı bir arada kullanarak tekrar görünür kılabilir.

ABD’nin Trump Dönemi politikalarına geri dönüş sinyalinin verildiği bir diğer bölge de Orta Doğu hattıdır. Trump, seçim kampanyasında kendisi başkan olsaydı İran’a yönelik maksimum baskı stratejisinin sonuç vereceğini ve 7 Ekim’in gerçekleşmemiş olacağını defalarca ifade etmiştir.⁴⁷ İran’a yönelik söz konusu maksimum baskı stratejisinin çeşitli amaçları vardır. Amaçlardan ilki ve en önemlisi, İran Nükleer Programı’nı İran füze kapasitesinin sınırlandırılması da dâhil olacak şekilde kısıtlamaktır. Diğer bir amaç ise İran’ın ileride savunmasını mümkün olduğunca geriye itmektir. O dönemde bu stratejinin sadece İran’ı doğrudan hedef alan eylemlerle değil, Irak gibi bölgesel aktörler üzerinden de uygulamaya konulduğu görülmüştür. Maksimum baskı, ABD’nin tek başına uyguladığı bir strateji değildir. Zira Trump yönetimi, güç gösterisi ve zorlayıcı diplomasi dışında çatışmalara ABD olarak taraf olmak istemediğini, bir tür vekalet stratejisi güdeceğini kamuoyuna gösteren eylemlerde bulunmuştur. ABD’nin en önemli vekil aktörü olarak da İsrail ortaya çıkmıştır.

Bilindiği üzere İsrail'in bölgedeki kontrol alanları (Golan Tepeleri gibi gerçek işgal alanları dışında iletişim hatları üzerinde kontrolünün desteklenmesi söz konusudur.) ve normalleşme anlaşmaları üzerinden etki ve erişim alanını artırması; ABD için kendi çıkarı olarak tanımlanmıştır. Trump'ın, damadı Jared Kushner'in planı doğrultusunda bizzat İbrahim Anlaşmaları için çaba harcadığı, İbrahim Anlaşmaları'nın alanını Suudi Arabistan gibi aktörlerle genişletmeye çalıştığı bilinmektedir. Trump'a göre Filistin meselesi, bu resmin parçası değildir.⁴⁸ Hamas bir terör örgütüdür ve Hizbullah gibi aktörler de İran'ın bölgedeki ABD karşıtı politikasının bir parçasıdır ve İsrail'in bu unsurlara karşı mücadelesinin önü açılmalıdır. Trump'ın iktidara gelmesi durumunda Netanyahu rejiminin doğrudan İran'ı hedef almaya yönelik politikalarını bu çerçevede desteklemesi beklenebilir. Trump'ın olası desteğini kısıtlayacak yegâne faktör ise İsrail-İran kapışmasının, ABD'yi içine çekecek sonu olmayan bir savaş olarak görülmesidir. Bu noktada etkili olacak unsurlar şöyledir:

- İran destekli milisler ve direniş ekseninin Lübnan, Suriye ve Irak'ta İsrail karşısında ne yapacağı,
- İran'ın olası misillemelerinin ne olacağı ve
- İsrail'in İran'ı hedef alma stratejisini nereye kadar taşıyıp, neyi başaracağıdır.

Bölgenin diğer aktörlerinin bu kriz ve tırmanmaya karşı nasıl yanıt vereceği, ABD'nin Çin'i ve Rusya'yı sınırlandırma planlarıyla ilişkili olduğundan önemlidir. Krizin, ABD desteği ile tırmanması durumunda, radikalizm ve terör tehdidi artabilir. Bu durumda Trump'ın zaten güvenleştirdiği ve seçim kampanyasının kalbi olan göçmen karşıtı politikaları, çeşitli seyahat yasakları ile bir adım öteye taşıması beklenebilir.⁴⁹ Trump'ın destekçileri ve olası ekibi arasında, sıfır tolerans politikasının ve Müslüman ülkelerden seyahat yasağının mimarı olarak bilinen Stephen Miller da bulunmaktadır.⁵⁰

Trump'ın, geçmişteki performansı doğrultusunda, Amerikalı müttefiklerini söylem düzeyinde küçümsemeye ve dış politika yönetim aracı olarak da yine ticaret tarifeleri ve yaptırımları uygulamaya devam edeceği beklenebilir. Bununla birlikte Trump'ın icraatları içinde yüksek olasılıkla beklenen, Gordon'un ifadesiyle "ABD'nin küresel polis rolünü azaltması" olacaktır.⁵¹ Bilindiği gibi ABD Başkanı Trump, Vaşington'un Afganistan'dan çekilmesi fikrinin oluşmasında oldukça etkili olmuştur. Gordon'un altını çizdiği gibi Trump, Vaşington'un Suriye'den de çekilmesini arzu etmiş ve nitekim bu fikrini de uluslararası kamuoyuyla paylaşmıştır.

Trump'ın, geçmişteki performansı doğrultusunda, Amerikalı müttefiklerini söylem düzeyinde küçümsemeye ve dış politika yönetim aracı olarak da yine ticaret tarifeleri ve yaptırımları uygulamaya devam edeceği beklenebilir.

Dış politikada iki başdanışman olan Gordon ve Lissner, bazı konularda farklı düşünmelerine rağmen ABD'nin küresel jandarma rolünden feragat etmesi gerektiği konusunda hemfikirdir. Trump'ın da bu fikre katılması dikkat çekicidir. Dolayısıyla kasım seçimleri sonunda her iki siyasi partide de müdahale karşıtı bir dürtünün hâkim olması beklenebilir. Bazılarının izolasyonist olarak da ifade ettiği ABD'nin bu yöneliminin önünde, şimdilik bazı ciddi engeller vardır. İleride de bazı başka engellerin de çıkabileceği söylenebilir. ABD küresel politikada bir yalnızlık dönemi yaşamamaktadır aksine rakiplerine karşı etki-maliyet hesabı yaptığı bir "yeni soğuk savaş"⁵² ortamındadır. Nitekim Ukrayna ve İsrail-Filistin çatışmasına Biden Amerika'sının şu an itibarıyla bir şekilde müdahil olmak zorunda kalması, müdahalesizliğin ABD açısından çok kolay olmadığını göstermektedir.

BÖLÜM 5

ABD Seçimlerinin Türkiye'ye Olası Etkileri

Trump'ın 2016'da başkan olduğu ilk dönemdeki politikaları devam ettirip ettirmeyeceği ikinci döneminin seyrini belirleyebilecek unsurlar arasında yer almaktadır. Ancak güncel açıklamaları incelendiğinde, Trump'ın dış politikaya bakışında ciddi bir değişiklik gözlenmemektedir. Bu bağlamda NATO gibi uluslararası kurumlarla daha düşük yoğunluklu bir ortaklık, Ukrayna savaşının sona erdirilmesine yönelik girişimler ve Orta Doğu'da İsrail'in sürdürdüğü savaşın uzatılmaması için adımlar atılacağı öngörülebilir. Burada Trump'ın ulusal güvenlik ekibinde yer alacak isimler ile dışişleri bakanının kim olacağı önem arz etmektedir. Trump'ın başkanlığı, Türkiye-ABD ilişkileri açısından fırsatlar ve riskler barındırmaktadır.

Liderler düzeyinde Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Trump arasındaki "çözüm odaklı liderlik" ve "kimya uyuşması" fırsat olarak değerlendirilebilir.

2016-2020 döneminde doğrudan ilişkilerin genel seyrini değiştirmese de belirli başlıklarda Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Trump arasındaki doğrudan temas, Ankara'nın söylemlerinin Beyaz Saray'da karşılık bulmasına katkıda bulunmuştur.

Fırsatlar başlığı altında (tartışmalı ve göreceli bir konu olmakla birlikte), liderler düzeyinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Donald Trump arasındaki "çözüm odaklı liderlik" ve "kimya uyuşması" belirtilmektedir. 2016-2020 döneminde doğrudan ilişkilerin genel seyrini değiştirmese de (S-400 meselesi gibi) belirli başlıklarda Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Trump arasındaki doğrudan temas, Ankara'nın söylemlerinin Beyaz Saray'da karşılık bulmasına katkıda bulunmuştur. Ayrıca Trump'ın kişisel liderlik özellikleriyle Ukrayna savaşını sona erdirmeye ve Netanyahu'yu kısmen dizginleme gibi bir performans sergilemesi mümkün görülmektedir. Bu durum, bölgede savaş ve krizlerin azalmasına veya yatışmasına katkı sağlayabilir.

Riskler bağlamında, Trump'ın ABD dış politika yapım süreçlerini kurumsal çizgilerden ziyade konjonktürel öncelikler doğrultusunda daha kısa vadeli ve öngörülemez bir şekilde yönetmesi öne çıkmaktadır. Biden ve Harris'ten farklı olarak Trump'ın birçok alanda olduğu gibi dış politika alanında da söylemlerini keskin ve köşeli şekilde ifade eden bir lider olması, Türkiye-ABD ilişkilerinde kimi zaman olumlu kimi zaman da olumsuz etkiler doğurabilir. Bu öngörülemezliğin, Trump'ın hangi ekiple çalışacağıyla yakından ilgili olduğunun altını çizmek gerekmektedir. Biden-Harris Dönemi'nde dış politikada ilgili kurumlar, bakanlıklar ve diğer yapılar öncelikli bir rol oynarken Trump'ın bu konularda bireysel performansına ağırlık vermesi muhtemel görünmektedir. Özellikle Orta Doğu ile ilgili başlıklarda Brett McGurk gibi Trump'ın ilk döneminde yönetime tepki göstererek istifa eden isimlere yeni dönemde görev verilmesi beklenmemektedir. Bu durum, ikili ilişkilere olumlu olarak yansıtacaktır.

Ukrayna Savaşı ve Transatlantik İlişkiler

Trump'ın başkanlık kampanyası sırasında en çok vurguladığı konulardan biri Ukrayna savaşının sona erdirilmesi olmuştur. Trump'ın Rusya'nın sınırlandırılmasından tamamen vazgeçmesi beklenmemektedir. Zira başkanlık kampanyası boyunca ABD'nin, rakiplerinden daha güçlü olmasına vurgu yapmıştır. Bu nedenle Trump'ın askerî ve ekonomik üstünlük stratejisini sürdürmesi olasıdır. Ancak Trump, bu strateji için Ukrayna'daki mevcut savaş durumunu gereksiz ve riskli olarak değerlendirmektedir. Dolayısıyla Ukrayna savaşını sona erdirmek amacıyla Moskova ve Kiev yönetimi ile müzakere yoluna gitmesi muhtemeldir. Bu müzakerelerin güç gösterisi içerip içermeyeceği ya da güç gösterisinin yapılacağı alanın ne olacağı, Türkiye'yi dolaylı olarak etkileyebilir. Zira ABD'nin, Rusya ya da Ukrayna üzerindeki baskısı, bu ülkelerin çeşitli bölgelerinde yansımalar yaratacaktır. Bu bölgeler arasında Türkiye açısından stratejik öneme sahip olan Karadeniz, Doğu Akdeniz, Orta Doğu ve Balkanlar da bulunmaktadır.

Trump yönetiminin ve tarafların bir anlaşmaya varması ve Ukrayna'daki toprak kontrolünün mevcut hâliyle kabul edilmesi durumunda, Türkiye için Karadeniz'de bir istikrarsızlık kaynağının sona ermesi memnuniyet verici olabilir. Bu durumda Türkiye, Ukrayna ve Rusya arasında çeşitli konularda ara buluculuk yapma fırsatı elde edebilir ve savaş sonrasında bölgede güvenlik iş birliği inisiyatiflerine (mayın temizliği gibi) öncülük edebilir. Bu çerçevede Türkiye, hâlihazırda bölgesel inisiyatiflerin bir parçası olarak rol oynamaktadır. Savaşın, Rusya'nın şu anda kontrol ettiği alan üzerinden sona ermesi durumunda ise ortaya çıkan harita Ankara'ya, Karadeniz'de Rusya'nın 2008'den bu yana (Kırım ve Donbas'la birlikte) alan kontrolünü genişlettiğini hatırlatacaktır. Ancak bu durumun kısa vadede Karadeniz'de güç dengesini büyük ölçüde değiştirmesi beklenmemektedir. Savaşın yorgunluğu, Rusya'nın ilgilenmesi gereken Arktik, Kafkaslar, Orta Doğu ve Pasifik gibi diğer bölgeler ile sınırlı deniz gücü göz önüne alındığında Türkiye, NATO üyesi olarak sahip olduğu stratejik konum ve donanma kapasitesiyle Karadeniz'deki dengeyi sürdürebilecek bir aktör konumundadır.

Türkiye'nin geleneksel politikasının önemli bir unsuru olan kapsayıcı, çok taraflı ve bölgesel iş birliği mekanizmalarının etkin kılınması, Karadeniz'de bu türden bir atmosferin oluşması hâlinde daha da güç kazanacaktır. Bu durum, Türkiye'nin Kafkasya'da 3+3 formatını teşvik etmesi, BRICS ve Şangay İş Birliği Örgütü (SCO) gibi platformlarda daha serbest

Trump'ın Rusya'nın sınırlandırılmasından tamamen vazgeçmesi beklenmemektedir. Zira başkanlık kampanyası boyunca ABD'nin, rakiplerinden daha güçlü olmasına vurgu yapmıştır. Bu nedenle Trump'ın askerî ve ekonomik üstünlük stratejisini sürdürmesi olasıdır.

-----
davranma imkânını artırabilir. Batı'nın ve ABD'nin Rusya'yı sınırlandırma stratejisi sona ermesinde de Trump'ın bu çabaları demokrasiyi yayma gibi ideolojik bir çerçeveden ziyade daha pragmatik bir yaklaşımla ele alması, Türkiye gibi kutuplaşmayı azaltma amacı güden bir aktörün elini rahatlatır.

Ukrayna savaşının sona ermesi, Türkiye için belirli fırsatları da beraberinde getirebilir. İlk olarak savaş sonrasında Ukrayna'nın yeniden imarında Türkiye ve Türk firmaları önemli roller üstlenebilir. Trump'ın barış planı, Ukrayna'nın güvenliğine dair iki önemli unsura işaret etmektedir: Ukrayna'nın NATO'ya katılmaması ve savunma kapasitesi bakımından donatılması. Türkiye, Ukrayna ile daha önce de savunma sanayisi alanında iş birliği yapmış bir ülke olarak bu süreçlerde yer alabilir. İkinci olarak savaşın sona ermesiyle Rusya'ya uygulanan yaptırımların durumu, Türkiye'nin enerji merkezi olma potansiyelini artırabilir. TürkAkımı I ve II'nin kapasiteleri sınırlı olmakla birlikte Avrupa'nın Rus gazına yönelik talebi artarsa Türkiye ile Rusya arasında sürdürülen enerji merkezi olma müzakereleri somut sonuçlar doğurabilir. Ancak Trump'ın başkanlığı döneminde Avrupa'nın Rusya'dan enerji teminine yönelik eleştirileri ve ABD LNG'si lehine baskıları dikkate alındığında, bu sürecin zorluklarla karşılaşması da mümkün görünmektedir.

Trump'ın NATO'yu tamamen göz ardı etmeyeceği ve NATO'nun caydırıcılık kapasitesine önem vereceği öngörülmektedir. NATO'nun 2022'den itibaren "inkâr yoluyla caydırıcılık" stratejisine yöneldiği düşünülürse Trump'ın Avrupa ülkelerini NATO'nun caydırıcılık kapasitesine yatırım yapmaya teşvik etmesi beklenmektedir. Ankara; NATO EFP (Güçlendirilmiş İleri Kuvvet) birliklerine yaptığı katkılar, savunma sanayisi yatırımları ve asgari bütçe katkıları ile NATO sorumluluklarını yerine getiren bir müttefik olmaya devam edecektir. Bu çerçevede NATO, Türkiye ile ABD arasında Demokrat Parti yönetiminde olduğu gibi bir hasar kontrol mekanizması olmasa da önemli bir iş birliği platformu olarak işlev görmeye devam edecektir.

Trump yönetiminin, Doğu Akdeniz'de Yunanistan ve GKRY'ye verdiği desteği sürdürmesi ve bu iki ülkedeki ABD varlığını daha da görünür kılması beklenmektedir. Türkiye, ABD'nin Kıbrıs'ta taraflar arasında dengeyi bozacak adımlarını endişeyle karşılamakta ve bu endişeler Türkiye ile KKTC'yi "iki devletli çözüm" önerisinde birleştirmektedir. Trump yönetiminin Kıbrıs konusunda mevcut yaklaşımını sürdürmesi durumunda, Türkiye-ABD ilişkilerinde 2017-2021 arasında yaşanan gerilimlere benzer bir etki yaratıp yaratmayacağı; AB-Rusya ilişkileri, Türkiye-Yunanistan normalleşmesi ve Doğu Akdeniz'deki jeopolitik gelişmelere bağlı olarak şekillenecektir.

İran-İsrail Çatışması ve Orta Doğu

Trump'ın başkanlık döneminde izlediği İran politikasının doğruluğuna inandığı, yeni dönemde de bu politikaya dönme olasılığının yüksek olduğu değerlendirilmektedir. Bu politikanın bir ayağı, ABD'nin KOEP'ten çekilmesi ve İran'a maksimum baskı uygulamasıdır; diğer ayağı ise İran'ın sınırlandırılması için (İbrahim Anlaşmaları veya genişletilmiş versiyonu gibi) İsrail merkezli bir ittifak kurulmasıdır. Ancak 2017'ye kıyasla günümüz Orta Doğu dengeleri farklı bir tablo sunmaktadır.

İran'ın Nükleer Programı'nda kaydettiği ilerlemeler, İsrail'in tek taraflı bir askerî operasyonla bu programı sıfırlamasını daha güç hâle getirmiştir. Bu bağlamda ABD'nin İran'a yönelik stratejisi,

İsrail'i dengeleyici bir unsur olarak kullanmaya devam etme eğilimindedir. Demokrat Parti yönetiminde, İsrail'in kuvvet kullanımını sınırlı tutma arzusu göze çarpmaktadır. Özellikle iki devletli çözüm gibi söylemler, ABD'nin Filistin konusunda daha ölçülü davranma çabasını yansıtmaktadır. Ancak Trump yönetiminde bu sınırlamanın zayıflaması olasıdır. Cumhuriyetçi Parti, İsrail'in bölgedeki güçlü konumunu desteklemektedir. Dolayısıyla Trump'ın, İsrail'in İran'a yönelik politikalarını daha açık bir şekilde desteklemesi ve bölgedeki caydırıcılığı güçlendirme amacıyla daha sert adımlar atması beklenebilir.

İran ve İsrail'in askerî gücünün sınırlanması, Türkiye'nin çıkarları doğrultusunda olumlu gelişmeler olarak değerlendirilebilir. Trump, Netanyahu'nun İran'a yönelik daha sert bir politika izlemesine destek verirse İran'ın sınırlandırılması Türkiye'ye bölgesel düzeyde bazı fırsatlar sunabilir. Bu senaryoda, Suriye'de Şam yönetimiyle diyalog fırsatları gelişebilir, Kandil ve Süleymaniye'de Türkiye'nin operasyonel hareket alanı genişleyebilir ve Kafkasya'da Zengezur hattının desteklenmesine yönelik engeller azalabilir. Ancak bu durum, Rusya'nın bölgedeki stratejik tercihleri ve İsrail'in PYD-PKK konusundaki tutumuyla da yakından ilişkilidir.

Trump'ın İran politikaları beş ana meselede Türkiye'ye risk oluşturabilir. İlk olarak İran'a yönelik askerî müdahalenin beklenenden daha sert olması ve Devrim Muhafızları Ordusunun (DMO) direnişiyle bölgedeki radikalizmin yükselme riski, Türkiye'nin terörle mücadelesine olumsuz etkiler yaratabilir. İkinci olarak bu direnişin çatışmayı bölgesel bir savaşa dönüştürerek Irak, Suriye ve Lübnan'a yayılma olasılığı, PKK-PYD'nin farklı aktörlerin vekili olarak hareket alanı bulmasına yol açabilir. Üçüncü olarak İran'ın nükleer silahlanma kararına yönelmesi, İsrail'in nükleer belirsizlik politikasını sona erdirerek Orta Doğu'da nükleer silahlanma sürecini hızlandırma riskini taşımaktadır. Dördüncü olarak İsrail'in İran'a karşı desteklenmesi, İsrail'in bölgedeki yayılcı politikalarını güçlendirme potansiyeli taşıyabilir ve Doğu Akdeniz'de GKRY gibi Türkiye karşıtı aktörleri cesaretlendirebilir. Son olarak Filistin meselesinin çözümsüz kalması, Orta Doğu'da istikrar sağlanmasını zorlaştırarak Türkiye'nin dış politika söylemiyle çelişen bir tablo yaratabilir.

Trump yönetiminin, İbrahim Anlaşmaları'nı yeniden canlandırma yönünde adımlar atması da muhtemeldir. Bu süreçte İran'ın direnç kapasitesi Körfez ülkeleri ile İsrail arasındaki normalleşmenin sınırlarını belirleyebilir. Körfez ülkelerinin İran'la diplomatik ilişkilerini sürdürmeleri, Trump yönetiminde Suudi Arabistan'ı İsrail ile normalleşmeye teşvik etme çabalarını karmaşık hâle getirebilir. Trump yönetiminin, Suudi Arabistan'a savunma ve nükleer teknoloji konularında sağlayacağı destek ise Türkiye'nin Körfez ile ilişkilerini etkileyebilir.

Suriye politikasında ise Trump'ın denizaşırı askerî varlık bulundurma konusundaki çekinceleri bilinmektedir. Biden Dönemi boyunca Irak ve Suriye'deki ABD varlığı sınırlandırılmak istenmiş ancak Pentagon'un PYD'ye desteği kesilmemiştir. Trump yönetiminde, PYD-ABD ilişkilerinin yalnızca Suriye bağlamında değil, bölgesel düzenle ilişkili olarak ele alındığı görülmektedir. Bu noktada, McGurk gibi ABD'nin Orta Doğu politikasını şekillendiren kişilerin görevde kalıp kalmayacağı PYD ile ilişkilerin geleceğini belirleyecektir.

SONUÇ

SONUÇ

2024 ABD Başkanlık Seçimlerinde Trump'ın zaferi hem ABD'nin iç politikası hem de uluslararası sistem açısından önemli bir dönüm noktası niteliği taşımaktadır. Trump'ın "Önce Amerika" yaklaşımı, dış politikada lider odaklı ve pragmatik bir strateji benimseyeceğine işaret etmektedir. Bu strateji, geçmiş dönemine kıyasla yeni küresel ve bölgesel dinamikler çerçevesinde yeniden şekillenebilecektir. Trump yönetiminin dış politikada güçlü bir askerî ve ekonomik üstünlük stratejisine odaklanması; NATO müttefikleriyle ilişkiler, Ukrayna savaşının sona erdirilmesi, Çin'e karşı ekonomik ve teknolojik üstünlük sağlama çabaları ve Orta Doğu'da İran'ın sınırlandırılması gibi temel öncelikleri içermektedir.

Trump yönetiminin "Önce Amerika" anlayışı, ABD'nin uluslararası ilişkilerdeki liderlik rolünü kendi çıkarlarını merkeze alarak yeniden tanımlama çabası olarak öne çıkmaktadır. Ancak bu yaklaşım, müesses nizamdan farklı bir liderlik tarzını beraberinde getirdiği için hem müttefikler hem de rakipler açısından öngörülemez bir politika süreci yaratabilme potansiyeli taşımaktadır. Lider odaklı karar alma mekanizmaları ve pragmatik diplomasiye verilen öncelik, kurumsal işleyişin gölgelenmesine yol açabilir. Bu durum, uluslararası sistemdeki diğer aktörler için belirsizliklerle dolu bir dönemin başlangıcı olarak görülmektedir. NATO müttefiklerinden daha fazla savunma harcaması talep edilmesi ve AB ülkelerinin kolektif caydırıcılık kapasitesini artırmaya zorlanması, transatlantik ilişkilerde yeni gerilimlere zemin hazırlayabilecektir. Bununla birlikte Trump yönetiminin, müttefiklerini ekonomik ve askerî yük paylaşımı konusunda daha etkin olmaya teşvik etme çabaları, ittifak içindeki sorumluluk paylaşımı açısından yeni bir denge yaratma potansiyeli taşımaktadır.

Türkiye-ABD ilişkileri açısından, Trump'ın ikinci başkanlık dönemi hem fırsatlar hem de zorluklar barındırmaktadır. Öncelikle savunma sanayisi ve F-35 programı konusundaki kısıtlamaların aşılması, Türkiye-ABD ilişkilerinde pozitif bir gündemin oluşturulması açısından kritik bir başlık olarak öne çıkmaktadır. Trump yönetiminin denizaşırı askerî varlıkları azaltma eğilimi ve PYD/YPG'ye verilen desteği yeniden değerlendirme potansiyeli, Türkiye'nin ABD ile terörle mücadele alanında iş birliği yapması için önemli bir zemin oluşturabilir. Ancak bu tür konularda ilerleme sağlanması, Trump'ın yönetim ekibinin bileşimi ve ABD'nin bölgesel politikalarındaki önceliklerle yakından ilişkili olacaktır.

Bölgesel düzeyde ise Trump'ın İran politikasının yeniden sertleşmesi ve İsrail ile Arap ülkeleri arasındaki normalleşme süreçlerinin desteklenmesi, Türkiye'nin bölgesel çıkarlarını hem olumlu hem de olumsuz yönde etkileyebilecektir. İran'a yönelik sert politikaların bölgesel bir çatışmayı tetikleme riski, Türkiye'nin güvenlik politikalarını doğrudan ilgilendirecektir. Aynı şekilde Trump yönetiminin kayıtsız şartsız desteğini elde eden İsrail'in bölgedeki etkinliğinin artması, Doğu Akdeniz'deki güç dengelerini Türkiye'nin aleyhine çevirebilir. Bu gelişmeler, Türkiye'nin bölgesel iş birliği ve dengeleme politikalarını daha da derinleştirme ihtiyacını ortaya çıkarabilir. Özellikle Mısır ve Yunanistan ile diyalog süreçlerinin derinleştirilmesi ve bölgesel istikrarı önceleyen girişimlerin sürdürülmesi, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki çıkarlarını koruma çabalarına katkı sağlayacaktır.

Trump yönetiminin Ukrayna savaşını sona erdirmeye çabaları, Türkiye açısından önemli fırsatlar barındırmaktadır. Karadeniz'de istikrarın sağlanması, Türkiye'nin bölgesel ara buluculuk ve zarar kontrolü konusundaki çabalarını artırabilecektir. Ayrıca Ukrayna'nın yeniden inşası sürecinde Türk firmalarının aktif rol oynaması, Türkiye-ABD ekonomik ilişkilerini güçlendirecek bir iş birliği alanı yaratabilir. Bununla birlikte Trump'ın Ukrayna ile Rusya arasında barış anlaşması arayışında izleyeceği stratejinin Türkiye'nin Karadeniz ve Doğu Akdeniz'deki çıkarlarına nasıl etki edeceği, yakından takip edilmesi gereken bir konu olacaktır.

Trump yönetiminin Çin'e yönelik politikalarının, ABD'nin ekonomik üstünlük stratejisini desteklemek amacıyla yeniden gümrük vergileri, yaptırımlar ve teknoloji transferi sınırlamaları gibi araçlarla şekilleneceği öngörülmelidir. Bu süreç, Türkiye'nin küresel tedarik zincirlerinde yeni fırsatlar bulmasına olanak tanıyabilir. Aynı zamanda ABD'nin Rusya'nın enerji piyasalarındaki etkinliğini sınırlandırma çabaları, Türkiye'nin enerji merkezi olma vizyonunu destekleyebilir. TürkAkımı gibi projeler ve LNG iş birliği üzerinden geliştirilecek ekonomik ilişkiler, iki ülke arasındaki bağları güçlendirebilir.

Sonuç olarak Trump yönetiminin lider odaklı ve pragmatik yaklaşımı, Türkiye-ABD ilişkilerinde fırsatlar kadar riskleri de beraberinde getirecektir. Türkiye, ABD'nin bölgesel politikalarıyla örtüşen çıkarlarını öne çıkararak savunma sanayisindeki kısıtlamalar ve PYD'ye verilen destek gibi sorunlu başlıkları çözme potansiyeline sahiptir. Bu süreçte diplomatik iletişim kanallarının etkin kullanımı ve stratejik iş birliği alanlarının güçlendirilmesi, ilişkilerin olumlu yönde evrilmesini sağlayabilir. Ancak Trump yönetiminin öngörülemesizliği ve kurumsal işleyişteki eksiklikleri göz önüne alındığında, Türkiye'nin dinamik ve çok boyutlu bir diplomasi izlemesi kritik önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA VE NOTLAR

KAYNAKÇA VE NOTLAR

- ¹ Seçimler hakkında daha geniş bilgi için bk. United States Government. (t.y.). How the President is Elected. *USA.gov*. Erişim Adresi: <https://www.usa.gov/election>. [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ² Wolf, Z. B. (2024). Today's Swing States are Tomorrow's Safe States. *CNN*. Erişim Adresi: <https://edition.cnn.com/2024/10/29/politics/swing-states-election-what-matters/index.html>. [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ³ Liasson, M. A. (2021). Growing Number of Critics Raise Alarms About the Electoral College. *NPR*. Erişim Adresi: <https://www.npr.org/2021/06/10/1002594108/a-growing-number-of-critics-raise-alarms-about-the-electoral-college>. [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁴ United States Government. (t.y.). Overview of the Presidential Election Process. *USA.gov*. Erişim Adresi: <https://www.usa.gov/presidential-election-process>. [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁵ Doucet, L. (2024). What the US Election Outcome Means for Ukraine, Gaza and World Conflict. *BBC News*. Erişim Adresi: <https://www.bbc.com/news/articles/cgl490zrz45o>. [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁶ Saul, D. (2024). Harris vs. Trump on the Economy: Trump's Lead Shrinks in Latest Polls. *Forbes*. Erişim Adresi: <https://www.forbes.com/sites/dereksaul/2024/10/25/harris-vs-trump-on-the-economy-trumps-lead-shrinks-in-latest-polls/>. [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁷ Martin, G. (t.y.). On Foreign Policy, Trump Opts for Disruption and Harris for Engagement – but They Share Some of the Same Concerns. *The Conversation*. Erişim Adresi: <https://theconversation.com/on-foreign-policy-trump-opts-for-disruption-and-harris-for-engagement-but-they-share-some-of-the-same-concerns-238847>. [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁸ Semotiuk, A. J. (2024). Trump vs. Harris on Immigration – Deportation or Path to Citizenship? *Forbes*. Erişim Adresi: <https://www.forbes.com/sites/andyjsemotiuk/2024/10/31/trump-vs-harris-on-immigration-deportation-or-path-to-citizenship/>. [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁹ Florido, A. (2024). Trump Calls Venezuelan Migrants Criminals Some Venezuelans Agree, Others Fight Back. *NPR*. Erişim Adresi: <https://www.npr.org/2024/10/21/nx-s1-5068689/trump-calls-venezuelan-migrants-criminals-some-venezuelans-agree-others-fight-back>. [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ¹⁰ Hoang, V. (2024). Watch: Trump Claims Biden-Harris Destroyed the Economy. Erişim Adresi: <https://www.pbs.org/newshour/politics/watch-trump-claims-biden-harris-destroyed-the-economy> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ¹¹ Elman, C. (2001). Forum: The History of Democratic Peace. *The International History Review*, 23(4), 757-766.

- ¹² Hirsh, M. (2024). Preparing for a Less Arogant America. *Foreign Policy*. Erişim Adresi: <https://foreignpolicy.com/2024/08/20/kamala-harris-foreign-policy-advisors-philip-gordon-rebecca-lissner/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ¹³ Brands, H. (May 27, 2024). An America First World: What Trump's Return Might Mean for Global Order. *Foreign Affairs*. Erişim Adresi: <https://www.foreignaffairs.com/united-states/america-first-world> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ¹⁴ Enerji gücü olmanın çeşitli gereklilikleri bulunmaktadır. Bu gerekliliklerin başında enerji bağımsızlığı yer almaktadır. Yani bir ülkenin iç tüketimini, dış kaynaklara ihtiyaç duymadan kendi enerji kaynaklarıyla karşılayabilmesi önemlidir. Ayrıca enerji gücü olan bir aktör, kendi enerji üretimini uluslararası piyasalara ulaştırıp üretim kapasitesi ile çeşitli ortaklıklar üzerinden piyasadaki arz ve fiyatlandırma süreçlerinde etkili olabilmelidir. Trump, başkanlık döneminde ABD'yi enerji açısından bağımsız bir ülke konumuna getirmeyi ve ABD menşeli enerji kaynakları için uluslararası pazarda daha fazla talep yaratmayı stratejik bir amaç olarak benimsemiştir.
- bk. Fact Sheet of White House. (2020). Formun AltıPresident Donald J. Trump has Unleashed American Producers and Restored Our Energy Dominance. Erişim Adresi: <https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/president-donald-j-trump-unleashed-american-producers-restored-energy-dominance/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].Formun Üstü
- ¹⁵ Lindsay, J. M. (2024). Elections 2024: Are Republicans Turning Isolationists? *Council on Foreign Relations*. Erişim Adresi: <https://www.cfr.org/blog/election-2024-are-republicans-turning-isolationist> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ¹⁶ bk. Blumenthal, S. (1995). The Return of the Repressed: Anti-Internationalism and the American Right. *World Policy Journal*, 12(3), 1-13.; Busby, J., & Monten, J. (2018). Has Liberal Internationalism Been Trumped. In R. Jervis (Eds.), *Chaos in Liberal Order, Trump Presidency and International Politics in 21st Century* (pp. 49-60). NY: Colombia Uni. Press.; Laderman, C. (2018). Conservative Internationalism: An Overview. *Orbis*, 62(1), 6-21.
- ¹⁷ Böller, F. (2024). Loyal Allies or Stubborn Establishment? *Politische Vierteljahresschrift*, 65, 263-284.
- ¹⁸ National Security Strategy of the United States of America. (2017). Erişim Adresi: <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ¹⁹ Ettinger, A. (2018). Trump's National Security Strategy: America First Meets the Establishment. *International Journal*, 73(3), 474-483.
- ²⁰ Bir düşmanın istenmeyen bir eylem gerçekleştirmesini ilgili eylemin başarısızlıkla sonuçlanacağını göstererek caydırma stratejisi.

-
- ²¹ Depetris, D. (2024). Why Trump and Vance aren't Really Isolationists. *Time*. Erişim Adresi: <https://time.com/7003903/us-trump-vance-isolationism/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ²² Hlushchenko, O. (2024). Trump Criticises Biden Over Remarks on Ukraine's NATO Membership. *Ukrainska Pravda*. Erişim Adresi: <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2024/08/13/7470136/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024]; Copper, J. F. (2017). Understanding President Trump's Taiwan Policy. *American Journal of Chinese Studies*, 24(2), 6.
- ²³ Hendrix, J. (2018). Trump and His Strategy of Ambiguity. *National Review*. Erişim Adresi: <https://www.nationalreview.com/2018/01/donald-trump-strategic-ambiguity-uncertainty-diplomacy-military-options/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ²⁴ FP Staff. (2024). Trump's Foreign Policy Influencers. *Foreign Policy*. Erişim Adresi: <https://foreignpolicy.com/2024/08/26/trump-foreign-policy-influencers-us-election-china-trade-nato-ukraine/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024]; Solomon, J. (2024). The Senators Who Could Fill Trump's National Security Cabinet. *SEMAFOR*.
- ²⁵ Fleitz, F. (vd.). (2024). *An America First Approach to US National Security*. America First Press.
- ²⁶ Kellogg, K., & Fleitz, F. (2024). America First, Russia and Ukraine Research Report. *AFPI*. Erişim Adresi: https://americafirstpolicy.com/assets/uploads/files/America_First%2C_Russia%2C___Ukraine_.pdf [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ²⁷ *A.g.e.* s. 7-10.
- ²⁸ Vance, J. D. (2024). Shawn Ryan Show Podcast. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=HrgmwtpAsWc> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ²⁹ Barnes, J. E. (2024). Vance Describes Plan to End Ukraine War That Sounds a Lot Like Putin's. *New York Times*. Erişim Adresi: <https://www.nytimes.com/2024/09/13/us/politics/vance-trump-ukraine-russia-war.html> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ³⁰ Bowden, J., & Feinberg, A. (2024). Trump Warns Ukraine Incursion Into Russia Could Spark World War-3 As He Trashes Harris on Foreign Policy. *Independent*. Erişim Adresi: <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/trump-ukraine-russia-kamala-harris-b2602079.html> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ³¹ O'Brien, R. C. (2024). The Return of Peace through Strengh: Making the Case for Trump's Foreign Policy. *Foreign Affairs*, 103(4), July-August, 24-38.
- ³² Sullivan, K. (2024). Trump Says He Would Encourage Russia to do Whatever the Hell They Want to Any NATO Country that Doesn't Pay Enough. *CNN*. Erişim Adresi: <https://www.cnn.com/2024/02/10/politics/trump-russia-nato/index.html> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].

- ³³ Foreign Affairs. (2024). Ask to Experts: Will the NATO Alliance Survive Second Term of Donald Trump. Erişim Adresi: <https://www.foreignaffairs.com/ask-the-experts/will-nato-alliance-survive-second-term-donald-trump> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ³⁴ Reuben, A. (2024). How Much do NATO Members Spend on Defence. *BBC*. Erişim Adresi: <https://www.bbc.com/news/world-44717074> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ³⁵ Crowley, M. (2024). Debate Puts Trump's Affinity for Putin back Into Spotlight. *New York Times*. Erişim Adresi: <https://www.nytimes.com/2024/09/11/us/politics/trump-russia-ukraine-war.html> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ³⁶ Lopez, C. T. (2019). US Withdraws from Intermediate-Range Nuclear Forces Treaty. *US Department of Defense*. Erişim Adresi: <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/1924779/us-withdraws-from-intermediate-range-nuclear-forces-treaty/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024]; Bromund, T. R. (2019). Trump Just Ditched a UN Arms Treaty and He Was Right to Do it. *The Heritage Foundation*. Erişim Adresi: <https://www.heritage.org/arms-control/commentary/trump-just-ditched-un-arms-treaty-and-he-was-right-do-it> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024]; Geller, P. J., & Heinrich, R. (2021). Extending New Start Makes US Nuclear Modernization Imperative. *The Heritage Foundation*. Erişim Adresi: <https://www.heritage.org/sites/default/files/2021-03/BG3595.pdf> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ³⁷ Kacprzyk, A. (2024). US Announces that it Will Deploy Medium Range Missiles to Germany. *PSIM*. Erişim Adresi: <https://pism.pl/publications/us-announces-that-it-will-deploy-medium-range-missiles-to-germany> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ³⁸ Çok taraflı bir stratejik silahların kontrolü anlaşmasına ulaşmak istemesi Trump'ın başkanlığı sırasında da silahsızlanma anlaşmalarından çekilme tehdidinin temel sebebi olmuştur. bk. Reif, K., & Bugos, S. (2020). Trump Still Wants Multilateral Arms Control. *Arms Control Association*. Erişim Adresi: <https://www.armscontrol.org/act/2020-04/news/trump-still-wants-multilateral-arms-control> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ³⁹ Karnitschnig, M. (2020). Germany Blames Trump in Pursuit of Nord Stream II Pipeline. *Politico*. Erişim Adresi: <https://www.politico.eu/article/germany-plays-trump-card-in-pursuit-of-russian-nord-stream-2-pipeline-dream/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁴⁰ Reuters. (2020). US to Lift 33 Years Arm Embargo on Cyprus, Angering Turkey. Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/article/us-usa-cyprus-turkey/u-s-to-lift-33-year-arms-embargo-on-cyprus-angering-turkey-idUSKBN25S65B/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁴¹ Prince, T. (2019). Bulgaria, US Express Cooperation on Black Sea Defense, Energy Diversification. *RFE-RL*. Erişim Adresi: <https://www.rferl.org/a/bulgaria-u-s-express-cooperation-on-black-sea-defense-energy-diversification/30292186.html> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024]; Wilkinson, T. (2020). Washington Boost Support for Greece in Spat for Turkey. *Los Angeles Times*. Erişim Adresi: <https://www.latimes.com/politics/story/2020-09-29/washington-boosts-support-for-greece-in-spat-with-turkey> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].

-
- ⁴² FP Staff. (2024). Trump's Foreign Policy Influencers. *Foreign Policy*. Erişim Adresi: <https://foreignpolicy.com/2024/08/26/trump-foreign-policy-influencers-us-election-china-trade-nato-ukraine/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁴³ Johnson, K. (2024). This is a 'Five Alarm Fire' Right Now. *Foreign Policy*. Erişim Adresi: <https://foreignpolicy.com/2024/01/12/elbridge-colby-ukraine-israel-gaza-china-taiwan-elections-threats/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁴⁴ Alden, E. (2024). The Man who Helped Trump Upend the Global Economy. *Foreign Policy*. Erişim Adresi: <https://foreignpolicy.com/2024/05/18/robert-lighthizer-trump-election-trade-tariffs-treasury-secretary/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁴⁵ Liu, K. (2023). America's Decoupling From China Narrative: Developments, Determinants and Policy Implications. *Journal of Information Technology and Politics*, 1-17.
- ⁴⁶ Christensen, T. J. (2023). Mutually Assured Disruption: Globalization, Security and the Dangers of De-Coupling. *World Politics*, 75(5), 1-18.
- ⁴⁷ Magrib, J. (2024). Trump: Oct. 7 Wouldn't Have Happened if I Were President, Iran Was Broke But is Now Close to Nuke. *The Times of Israel*. Erişim Adresi: https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/trump-oct-7-wouldnt-have-happened-if-i-were-president-iran-was-broke-but-is-now-close-to-nuke/ [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁴⁸ Forgey, Q. (2020). The Dawn of the New Middle East, Trump Celebrates Abraham Accords With White House Signing Ceremony. *Politico*. Erişim Adresi: <https://www.politico.com/news/2020/09/15/trump-abraham-accords-palestinians-peace-deal-415083> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁴⁹ The Economist. (2024). Donald Trump is Preparing An Assault On America's Immigration System. Erişim Adresi: <https://www.economist.com/united-states/2024/10/08/donald-trump-is-preparing-an-assault-on-americas-immigration-system> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁵⁰ Robertson, N. (2023). Stephen Miller: Trump Will Implement Spectacular Migration Crackdown. *The Hill*. Erişim Adresi: <https://thehill.com/homenews/campaign/4305381-millter-trump-implement-spectacular-migration-crackdown/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁵¹ Hirsh, M. (2024). Preparing for a Less Arogant America. *Foreign Policy*. Erişim Adresi: <https://foreignpolicy.com/2024/08/20/kamala-harris-foreign-policy-advisors-philip-gordon-rebecca-lissner/> [Erişim Tarihi: 6 Kasım 2024].
- ⁵² Ford, S. (2023). The New Cold War with China and Russia: Same as the Old Cold War? *Journal of International Law*, 55, 423-478.

2024
ABD SEÇİMLERİ VE
TÜRKİYE'YE OLASI
ETKİLERİ

KASIM 2024